

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 3Tos/41/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5922010062
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Adriana Gallová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2022:5922010062.3

Uznesenie

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Adriany Gallovej a členov senátu JUDr. Vladimíra Sučika a JUDr. Moniky Liptákovej na neverejnom zasadnutí konanom 2. júna 2022 prejednal sťažnosť podanú obžalovaným F. A. proti uzneseniu Okresného súdu Ružomberok, sp.zn. 1T/13/2022 zo 16.5.2022 a takto

rozhodol:

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obžalovaného F. A. z a m i e t a , pretože nie je dôvodná.

Podľa § 81 ods. 2 písm. b) Tr. por. z a m i e t a žiadosť obžalovaného o nahradenie väzby ponukou peňažnej záruky.

odôvodnenie:

Okresný súd Ružomberok napadnutým uznesením podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obžalovaného F. A. o prepustenie z väzby zamietol. Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Tr. por. návrh obžalovaného o nahradenie väzby písomným sľubom neprijal. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por. nenahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka.

Proti tomuto uzneseniu podal riadne a včas sťažnosť obžalovaný priamo do zápisnice o verejnom zasadnutí konanom na Okresnom súde Ružomberok 16.5.2022. V písomných dôvodoch sťažnosti poukázal na to, že okresný súd nedodrжал lehotu 5 pracovných dní na prípravu na výsluch, na ktorom sa rozhodovalo o jeho návrhu na prepustenie z väzby. Napadnuté uznesenie žiada zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na nové prejednanie. Zároveň žiadal väzbu nahradiť peňažnou zárukou.

Krajský súd, ako nadriadený orgán, v súlade s ustanovením § 192 ods. 1 Tr. por., v ktorom je vyjadrený obmedzený revízny princíp, po tom, ako nezamietol sťažnosť z dôvodov § 193 ods. 1 písm. a) alebo b), na základe sťažnosti preskúmal napadnuté výroky uznesenia, a to zo všetkých hľadísk, bez ohľadu na to, či tieto hľadiská sú alebo nie sú v sťažnosti uvedené, a jednak správnosť postupu konania, ktoré napadnutým výrokom predchádzalo, a to z hľadiska všetkých chýb, ktoré by mohli spôsobiť nesprávnosť napadnutých výrokov uznesenia. Pri plnení revízneho princípu preveril z právnej stránky, či v celom konaní, v priebehu ktorého sa vytvárali podklady pre napadnuté uznesenie, nedošlo k porušeniu Trestného zákona, Trestného poriadku alebo iných mimotrestných právnych predpisov, ktoré sú súčasťou právneho poriadku, lebo právo nemôže byť založené na neprávne.

Sťažnosť proti uzneseniu okresného súdu je prípustná v súlade s ustanoveniami § 83 ods. 1, § 185 ods. 1, 2 Tr. por., bola podaná oprávnenou osobou v zmysle § 186 ods. 1 Tr. por. a v lehote stanovenej § 187 ods. 1 Tr. por. a v súlade s ustanovením § 189 ods. 3 Tr. por. obhajcom riadne odôvodnená.

Nadriadený súd zistil, že okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia podrobne popísal skutkový stav, ktorý bol podkladom pre jeho záver o zamietnutí žiadosti obžalovaného o prepustenie z väzby.

Skutkové závery zistené súdom prvého stupňa si osvojil, pretože vychádzajú z dôkazov, ktoré obsahuje spis, a v podrobnostiach na ne nadriadený súd odkazuje. Pri posudzovaní dôvodov väzby orgány činné v trestnom konaní a súd môžu prihliadať len na tie okolnosti a zistenia, ktoré majú základ v procesne vykonanom dokazovaní a sú významné pre záver o existencii niektorého z dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. a) až c) Tr. por. Okresný súd v napadnutom uznesení veľmi podrobne rozpísal skutkové i právne dôvody, ktoré odôvodňujú aj existenciu dôvodnej obavy z pokračovania v trestnej činnosti obžalovaným. Dôvody napadnutého uznesenia sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Nadriadený súd znovu pripomína, že v dvojinstančnom súdnom konaní rozhodnutia súdov tvoria jednotu a pri existencii vysoko kvalifikovaného rozhodnutia súdu prvého stupňa nadriadenému súdu nezostáva nič iné, len v podrobnostiach poukázať na veľmi správne a erudované dôvody, na ktorých okresný súd založil svoje rozhodnutie.

Krajský súd zdôrazňuje, že účelom väzby je zabezpečiť osobu obvineného pre trestné konanie a výkon trestu (§ 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.). Jej účelom je tiež zabrániť obvinenému, aby maril a sťažoval uskutočnenie dôkazov (§ 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.), prípadne chrániť spoločnosť pred dokonaním trestného činu alebo pred jeho opakovaním, či pokračovaním (§ 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.). Väzba ako zabezpečovací inštitút nemá sankčnú povahu, ani výchovné poslanie, nesmie byť prostriedkom na získanie priznania, ani na uľahčenie trestného stíhania. Väzba nie je trestom, ale je výlučne len procesným opatrením, ktorého účelom je dočasne zaistiť osobu obvinenú z trestného činu pre potreby prebiehajúceho trestného konania obmedzením jej osobnej slobody. Trestný poriadok podmieňuje možnosť vzatia obvineného do väzby existenciou dôvodnej obavy vyplývajúcej z konania obvineného alebo z ďalších konkrétnych skutočností vo vzťahu k niektorej nežiaducej forme správania označovanej ako dôvod väzby. Konkrétnymi skutočnosťami odôvodňujúcimi obavu z následku alebo viacerých následkov uvedených v § 71 ods. 1 písm. a), b) alebo c) sa rozumejú také skutočnosti, ktoré reálne odôvodňujú takúto obavu. Výklad zákonných znakov „konkrétnych skutočností“ je predovšetkým vecou súdov, ktoré pri dôkladnej znalosti skutkových okolností a dôkaznej situácie konkrétnej trestnej veci musia posúdiť, či vzatie do väzby je opatrením nevyhnutným na dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel ani pri vynaložení úsilia nemožno dosiahnuť inak. Pre aplikáciu tohto znaku nie sú dané objektívne a nemenné kritériá, ale tieto kritériá treba vždy vyvodiť z povahy konkrétnej a individualizovanej veci, vrátane osoby obvineného, jeho osobných pomerov a ďalších znakov upravených v tomto ustanovení. Konkrétne skutočnosti, ako zákonná podmienka odôvodňujúca väzbu obvineného podľa tohto ustanovenia, musia byť preukázané nielen pri vzatí obvineného do väzby, ale musia pretrvávať počas celej väzby.

Nadriadený súd tiež uvádza, že pretrvávajúce dôvodné podozrenie, že osoba, ktorá bola pozbavená slobody väzbou, spáchala trestný čin, je condicio sine qua non (podmienka, bez ktorej nie) zákonnosti, jej ďalšieho držania vo väzbe. Po uplynutí určitého času to však už nestačí, pričom keď má väzba trvať naďalej, musí pristúpiť iný významný a dostatočný dôvod alebo dôvody a navyiac, musí byť preukázané, že kompetentné orgány postupujú vo veci s osobitnou starostlivosťou. Krajský súd si je vedomý významu osobnej slobody jedinca ako jedného zo základov demokratickej spoločnosti, a preto zdôrazňuje, že väzba je výnimočným opatrením. Napriek všetkým týmto skutočnostiam je podľa jeho názoru naďalej daný dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. obžalovaného F. A..

Krajský súd po preskúmaní spisového materiálu vo veci dospel k záveru, že aj v štádiu konania, v ktorom obžalovaný podal svoju žiadosť o prepustenie z väzby, dôvody väzby (materiálne aj formálne) trvajú nezmenene ďalej.

Treba stručne pripomenúť, že obžalovanému F. A. vzniesol poverený príslušník OR PZ Ružomberok obvinenie pre prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. e) Tr. zák., v súbehu s prečinom krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. a) Tr. zák. Uznesením Okresného súdu Ružomberok sp.zn. 1Tp/15/2021 zo 16.9.2021 bol obžalovaný vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Väzba u neho začala dňa 14.9.2021 o 12.45 hod. Zároveň súd rozhodol, že väzbu nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka. Dňa 13.10.2021 Krajský súd v Žiline uznesením sp.zn. 3Tp/38/2021 sťažnosť obžalovaného voči uzneseniu okresného súdu zo dňa 16.9.2021 zamietol ako nedôvodnú.

Dňa 21.2.2022 bola okresnému súdu v predmetnej trestnej veci doručená obžaloba Okresnej prokuratúry Ružomberok, sp.zn. Pv 349/21/5508-42 zo dňa 21.2.2022. Okresný súd uznesením sp.zn. 1T/13/2022

zo 7.3.2022 ponechal obžalovaného vo väzbe, nakoľko dôvody väzby aj naďalej trvajú. Obžalovaný väzbu vykonáva v ÚVV a ÚVTOS Žilina. Rozsudkom zo dňa 11.4.2022 bol F. A. uznaný vinným z prečinu podľa § 194 ods. 1, ods. 2 písm. a) Tr. zák. a iné a odsúdený na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 40 mesiacov nepodmienečne so zaradením do ÚVTOS so stredným stupňom strázenia. Zároveň bolo obžalovanému uložené aj ochranné psychiatrické ústavné liečenie - liečba patologického hráčstva. Rozsudok doposiaľ nenadobudol právoplatnosť, nakoľko obžalovaný a jeho obhajca podali odvolanie. Prokurátor sa v zákonnej lehote o opravnom prostriedku nevyjadril.

Po splnení prieskumnej povinnosti krajský súd rovnako ako prvostupňový súd dospel k záveru, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, vznesené obvinenie a pre ktorý bol obvinený vzatý do väzby, sa mohol stať tak, ako je vyjadrený vo výroku uznesenia o vznesení obvinenia, má znaky trestného činu a je tu dôvodné podozrenie, že tento skutok mohol spáchať práve obžalovaný F. A.. Podozrenie zo spáchania stíhaného skutku sa zvýšilo nakoľko, že na obžalovaného bola podaná obžaloba a dňa 11.4.2022 bol vyhlásený odsudzujúci neprávoplatný rozsudok.

Podľa názoru krajského súdu materiálne podmienky väzby obžalovaného sú v súčasnom štádiu trestného konania nepochybne preukázané, pričom tento názor vychádza z dôkazov, ktoré boli doteraz zabezpečené v prípravnom konaní a sú súčasťou vyšetrovacieho aj súdneho spisu, ktorý bol predložený krajskému súdu.

Na základe dôkazov, ktoré obsahuje vyšetrovací spis, je namieste konštatovať taký stupeň podozrenia, že obžalovaný je páchatelom skutku, pre ktorý mu bolo vznesené obvinenie a podaná obžaloba. Po splnení prieskumnej povinnosti nadriadený súd zistil, že nedošlo k žiadnej zmene relevantných skutočností skutkového a právneho charakteru, ktoré by zásadným spôsobom zmiernili podozrenie zo spáchania skutku, pre ktorý bolo obžalovanému vznesené obvinenie a podaná obžaloba. Neboli zistené ani ďalšie skutočnosti, ktoré by spochybnili alebo vyvrátili záver o existencii dôvodov väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Krajský súd uvádza, že v danom štádiu trestného konania sa vykonané dôkazy hodnotia predovšetkým so zameraním na skutočnosť, či tieto poskytujú podklad pre konštatovanie existencie väzobných dôvodov u obžalovaného a naplnenia formálnych aj materiálnych podmienok väzby. Argumenty predložené stranami nepochybne zväžia orgány činné v trestnom konaní, resp. nestranné a nezávislé súdy, ktoré budú vo veci ďalej rozhodovať.

Rozhodnutie o vine či nevine obžalovaného však bude predmetom ďalšieho dokazovania v prebiehajúcom trestnom konaní, pričom orgány činné v trestnom konaní a súd sú povinné s rovnakou starostlivosťou objasňovať okolnosti svedčiace proti obžalovanému, ako aj okolnosti svedčiace v jeho prospech.

Krajský sa stotožnil so záverom okresného súdu, ktorý podľa § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol žiadosť obžalovaného o prepustenie z väzby na slobodu.

Okrem spomenutého podozrenia ako jedného z predpokladov vzatia obvinenej osoby do väzby a ďalšieho trvania väzby je v posudzovanej veci v súčasnom štádiu trestného konania splnená aj ďalšia podmienka väzobného stíhania obžalovaného, a to existencia väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Podľa zistenia krajského súdu uvedený väzobný dôvod, pre ktorý bola obmedzená osobná sloboda obžalovaného jeho vzatím do väzby, sa opiera o celkom konkrétne skutočnosti vyžadované zákonom, pričom z nich vyplýva reálna obava z následkov predpokladaných v ustanovení upravujúcom dôvody preventívnej väzby.

Zmyslom preventívnej väzby je zaistiť osobu obvinenej, u ktorej existuje dôvodná obava vyplývajúca z konkrétnych skutočností, že bude opakovať trestný čin, pre ktorý je stíhaný, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval, alebo ktorým hrozil. Uvedený väzobný dôvod sa v určitej miere odlišuje od zvyšných dvoch väzobných dôvodov a je založený na predpoklade, že účelom trestného stíhania je i predchádzanie trestnej činnosti.

Ak okresný súd u obžalovaného aj v súčasnom štádiu trestného konania konštatoval existenciu dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., a to vzhľadom na charakter trestnej činnosti, pre ktorú je obžalovaný stíhaný, ako aj osobu samotného obžalovaného, rozhodol správne, v súlade so zákonom.

Krajský súd v podrobnostiach odkazuje na odôvodnenie napadnutého uznesenia, s ktorým sa v celom rozsahu stotožnil: „Súd preskúmal spisový materiál ČVS: ORP-215-VYS-RK2021, dôkazy vykonané či už v prípravnom konaní (vyhlásenie o vine), dôkazy vykonané v konaní pred súdom pričom dospel k záveru, že u obžalovaného F. A. naďalej pretrváva obava, že v prípade jeho prepustenia na slobodu by tento mohol pokračovať v páchaní trestnej činnosti. Uvedený názor súdu sa opiera o doterajší spôsob života obžalovaného, povahu a charakter súčasného aj minulého odsúdenia; súd musí prihliadať aj na záujem spoločnosti, ktorý v súdnej veci je nadradený ochrane záujmov obžalovaného v súvislosti s obmedzením jeho osobnej slobody. Ako už súd uviedol aj v rozhodnutí o ďalšom trvaní väzby po podaní obžaloby s poukazom na závery uvedené v uznesení Krajského súdu v Žiline, ktorý rozhodoval o sťažnosti obvineného proti uzneseniu obvineného o vzatí do väzby, spôsob spáchania trestného činu, vedenie ďalšieho trestného stíhania pre obdobnú trestnú činnosť, dĺžka času, ktorá uplynula od jeho posledného prepustenia z výkonu trestu sú tými konkrétnymi okolnosťami, ktoré plne odôvodňujú vedenie trestného konania proti menovanému s obmedzením jeho osobnej slobody, teda väzobne.“

Stavu veci a zákonu zodpovedá aj rozhodnutie okresného súdu v tej časti výroku napadnutého uznesenia, ktorým nenahradil väzbu obžalovaného písomným sľubom a dohľadom probačného a mediačného úradníka. Nahradenie väzby navrhovanými inštitútmi nie je ani podľa názoru krajského súdu dostatočné k tomu, aby nahradilo väzbu ako zaisťovací prostriedok v tomto trestnom konaní. Tento názor krajský súd opiera o samotnú osobu obžalovaného, ale i okolnosti, za ktorých mal byť spáchaný skutok, pre ktorý bolo obžalovanému vznesené obvinenie, podaná obžaloba a vyhlásený odsudzujúci neprávoplatný rozsudok. Konanie obžalovaného, z ktorého je v tejto veci dôvodne podozrivý, vyžaduje v tejto fáze trestného konania taký výkon kontroly, ktorý je najlepšie zabezpečený jeho dočasným pobytom v ústave na výkon väzby. Väzba v prípade obžalovaného napomáha dosiahnutiu účelu trestného konania v podobe reálneho zabránenia mu v pokračovaní v páchaní obdobnej trestnej činnosti.

Nadriadený súd poznamenáva, že prepustenie obvineného z väzby alebo jeho ponechanie na slobode nahradením väzby prostriedkom prípustným podľa vnútroštátneho práva, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody (§ 80 a § 81 Tr. por.) a ktorý je zároveň spôsobilý zabezpečiť účel väzby, je možnosťou, ale nie právom obvinenej osoby, ktorej sloboda je alebo má byť obmedzená. Pri rozhodovaní musí súd zvažovať, či nahradenie väzby preváži nad dôvodnou obavou vyjadrenou v ustanoveniach § 71 ods. 1 písm. a) až c) Tr. por.

Vzhľadom k tomu, že väzbou dochádza k zásahu do jedného zo základných ľudských práv a slobôd priznaných čl. 17 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 Dohovoru, pri rozhodovaní o väzbe treba dbať dôsledne aj na zásadu primeranosti a zdržanlivosti, t.j. vždy by mali byť využité opatrenia, ktoré najlepšie budú viesť k dosiahnutiu účelu trestného konania, ale nebudú neprimerane zasahovať do základných práv a slobôd osoby, voči ktorej sa uplatňujú. Zásada primeranosti vyžaduje prihliadnúť na závažnosť činu a možný trest. Vzhľadom na mieru závažnosti spáchaného skutku, jeho charakter, väzba obžalovaného podľa názoru krajského súdu nie je neprimeraným opatrením k povahe stíhaného trestného činu a trestu, ktorý zaň možno uložiť.

Pokiaľ ide o možnosť nahradenia väzby prijatím peňažnej záruky, ktorej sa obžalovaný alternatívne domáha v písomných dôvodoch svojej sťažnosti, krajský súd dodáva, že vzhľadom na skutočnosť, že obvinený má 11 záznamov v registri trestov, a teda opakovane sa dopúšťa trestnej činnosti a tiež vzhľadom k tomu, že bolo obžalovanému neprávoplatným rozsudkom uložené aj ochranné psychiatrické ústavné liečenie - liečba patologického hráčstva, nemožno považovať tento inštitút za dostatočne účinný na nahradenie väzby obžalovaného. Na základe uvedeného preto krajský súd zamietol žiadosť obžalovaného o nahradenie jeho väzby ponukou peňažnej záruky.

Krajský súd analýzou spisu nezistil žiadne pochybenia orgánov činných v trestnom konaní či súdu v priebehu doterajšieho trestného konania a nezistil ani porušenie práva obžalovaného na obhajobu zásadným spôsobom. Krajský súd zdôrazňuje, že trestné konanie od svojho začiatku až po jeho koniec je procesom, v ktorom sa v rámci vykonávania jednotlivých úkonov a realizácie garancií pre ochranu práva a slobôd, môžu zo strany orgánov činných v trestnom konaní a taktiež aj zo strany súdov naprávať, resp. korigovať aj jednotlivé pochybenia.

Z vyšetrovacieho a súdneho spisu nadriadený súd zistil, že orgány činné v trestnom konaní rešpektujú v trestnej veci obžalovaného zásadu stanovenú v § 2 ods. 6 veta druhá Tr. por. a vykonávajú

úkony trestného konania prednostne a urýchlene. Väzba obžalovaného trvá od 14.9.2021 a v súčasnom štádiu konania ju nemožno považovať za neprimeranú, nakoľko bol už vo veci vydaný neprávoplatný odsudzujúci rozsudok. V súvislosti s požiadavkou konania a rozhodovania v primeranej lehote Trestný poriadok zdôrazňuje povinnosť prednostného a urýchleného vybavovania väzobných vecí. To znamená, že vo veciach, ktorých sú obvinení stíhaní väzobne, treba konať a rozhodovať prednostne pred vecami, v ktorých sú obvinení na slobode, a to s čo najväčším urýchlením. Pokiaľ obžalovaný v podanej sťažnosti namietal nezachovanie lehoty 5 pracovných dní na prípravu na výsluch, na ktorom sa rozhodovalo o jeho návrhu na prepustenie z väzby, krajský súd dodáva, že táto lehota pri väzobných veciach neplatí, nakoľko orgány činné v trestnom konaní a súd majú vo väzobných veciach povinnosť konať urýchlene. Navyše v danej veci bol obžalovaný predvolaný na výsluch a nie na verejné zasadnutie, resp. hlavné pojednávanie. Nie je preto správny názor obžalovaného, že mal mať zachovanú lehotu aspoň 5-dní na prípravu obhajoby pred rozhodovaním okresného súdu o jeho žiadosti o prepustenie z väzby.

Podľa výsledkov prieskumu napadnutého uznesenia a konania, ktoré mu predchádzalo, nadriadeným súdom neboli zistené také pochybenia pri aplikácii práva hmotného a procesného okresným súdom alebo orgánmi činnými v prípravnom konaní, ktoré by odôvodňovali zrušenie napadnutého uznesenia, a preto podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. krajský súd sťažnosť obžalovaného zamietol, pretože nie je dôvodná. Ďalším samostatným výrokom podľa § 81 ods. 2 písm. b) Tr. por. zamietol žiadosť obžalovaného o nahradenie väzby ponukou peňažnej záruky.

Rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.